

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 297. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964432576/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- udi sin *Republique*, Platons Dialog Staten, 2. Bog. – *Epictetus*, den græske stoiske Filosof Epiktet (o. 100 e. Kr.). – *Antoninus*, Marcus Aurelius Antoninus, romersk Kejser 161–80. – *Diogenes* fra Sinope, græsk Filosof (d. ca. 323 f. Kr.); den mest kendte Repræsentant for den kyniske Skole. – *Epaminondas*, thebansk Statsmand og Feltherre (d. 362 f. Kr.). – ved *Leuctra*, her slog Epaminondas 371 f. Kr. Sparta. – *forlehnat mig med*, skænket mig.
- S. 129. *ubrødelig*, ubrydelig. – *Zaleuci gamle Lov*, Zaleukos (7. Aarh. f. Kr.) skal have givet nogle Love for den græske By Lokroi (Syditalien). – *simpliciter*, lat. simpelt hen.
- S. 150. *rare*, mærkelige. – *Joh. Robeck*, Holbergs Oplysninger om Johannes Robeck gaar tilbage til R.s Skrift om Selvmord (udg. i Rinteln, Projsen, 1756) og især til den udførlige Fortale, hvormed Udgiveren, Professor i Veltalenhed i Rinteln, Johs. Nic. Funcius (1693–1777) ledsagede Værket. – *Marci etc.* Marcus Aurelius Antoninus, romersk Kejser 161–80, skrev paa Græsk »Tanker til sig selv«. – *Jesviter*, Jesuitter, Medlemmer af den katolske Munkeorden Jesuiterordenen (Societas Jesu), stiftet 1534. – *den Romerske Lærdom*, den romerske Lære, Katolicismen. – *Carolus*, Karl XII, svensk Konge 1697–1718. – *Apostat*, gr. Frafalden. – *Weser*, tysk Flod med Udmunding i Nordøen.
- S. 151. *Lactantius*, latinsk kirkelig Skribent, kaldt »den kristne Cicero« (o. 300 e. Kr.). – *Augustinus*, Kirkefader, Oldtidens betydeligste kristne Personlighed (354–430). – *Heterodoxie*, gr. Opfattelse, der afviger fra Kirkelæren, Kætteri.
- S. 152. *helsf*, især. – *Assurance*, Sikkerhed; Uforfærdethed.
- S. 153. *Tønder*, letfængeligt Stof. – *exciperer*, undtager. – *Winslow*. Den berømte Anatom Jacob Winslow (1669–1760) var kommet til Paris 1698 og havde dér, i 1699, antaget den katolske Tro. Under sit Ophold i Paris 1714–15 traf Holberg Winslow, der viste ham stor Venlighed, men samtidig søgte at vinde ham for Katolicismen. Herom fortæller Holberg i Bind XII. – *Catecheta*, Kateket, Person, der giver Undervisning i Religion. – *Convertisseur*, fr. Omvender. – *Jacques Benigne*. I sin franske »Autobiographie« (udg. af Vilhelm Maar 1912) skriver Winslow, at da han efter sin Afsværgelse første Gang var til Skrifte og Altergang, havde Jacques-Benigne Bossuet, der overværede Handlingen, givet Præsten Anvisning paa at føje »Benigne« til Winslows Døbenavn (S. 72–73). – *Turenne*, som omtales ovenfor i Ep. 128. – *de vare distingverede*, udmærkede de sig. – *Simplicitet*, Enkelhed, Enfold. – *Sophistisk*, spidsfindig. – *Conqveter*, Erobringer. – *udi Turennes Historie*, i Skotten Andrew Michael Ramsay's *Histoire du vicomte de Turenne*, 1735 (I,